

Народни музеј Лесковац

Стојана Љубића бр. 2
tel: +381(0)16/ 212 975

National museum of Leskovac

Stojana Ljubića no. 2
e-mail: nmleskovac@gmail.com

**ПРОГРАМ РАДА СА
ФИНАНСИЈСКИМ ПЛАНОМ
НАРОДНОГ МУЗЕЈА У
ЛЕСКОВЦУ ЗА 2021.год.**

Децембар 2020.

САДРЖАЈ:

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
2. ДЕЛАТНОСТ У СТАНОВЕ	3
3. ОПШТИ ЦИЉЕВИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЛЕСКОВЦУ	4
4. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЛЕСКОВЦУ	5
5. ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОГРАМ	6
6. ПЛАНИРАНИ ПРОЈЕКТИ ЗА 2021. ГОДИНУ	6
6.2. ПЛАНИРАНИ ПРОЈЕКТИ ПРЕМА ГРАДУ ЛЕСКОВЦУ	9
6.3. ОСТАЛИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	11
7. ДЕЛАТНОСТ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	12
7.1. СРЕЂИВАЊЕ МУЗЕЈСКИХ ЗБИРКИ	13
7.2. ТЕХНИЧКА ЗАШТИТА МУЗЕЈСКИХ ПРЕДМЕТА	15
7.3. ДОКУМЕНТОВАЊЕ И ДИГИТАЛИЗАЦИЈА	16
7.4. МУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ ЗА ПУБЛИКУ	18
7.4.1. Изложбена делатност	18
7.4.2. Музеји за 10	20
7.4.3. Издавачка делатност	21
7.4.4. Културно-образовна и информативно-пропагандна	21
делатност	21
8. БИБЛИОТЕКА	25
9. СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА И НАУЧНА ИСТРАЖИВАЊА	25
10. НАУЧНИ СКУПОВИ	26
11. ОПРЕМА	26
12. РАД ОДЕЉЕЊА ЗА ОПШТЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ	26
13. РАЧУНОВОДСТВО МУЗЕЈА	28
14. НЕКИ АКТУЕЛНИ ПРОБЛЕМИ МУЗЕЈА	28

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Рад Народног музеја у Лесковцу одвија се на основу позитивних законских прописа: Закона о јавним службама („Службени гласник РС“ број: 42/91, 71/94, 79/05-др.закон, 81/05-испр.др.закон, 83/05-испр.др.закон и 83/14-др-закон), Закона о култури („Службени гласник РС“ број: 72/09, 13/16 и 30/16-испр), Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ број: 71/94, 52/11-др.закони и 99/11-др.закон) и пратећих подзаконских актата: Правилника о регистрима уметничко-историјских дела („Службени гласник РС“ број: 35/96), Правилника о програму стручних испита у делатности заштите културних добара и начину његовог полагања („Службени гласник РС“ број: 11/96 и 15/96-испр), Правилника о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа заштите културних добара („Службени гласник РС“ број: 21/95), Правилника о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа („Службени гласник РС“ број: 76/18), Решења о утврђивању надлежности музеја према врстама уметничко- историјских дела и према територији („Службени гласник РС“ број: 28/95), интерних аката, као и стручно-професионалних норми одређених Статутом и пратећом документацијом Интернационалног комитета за музеје при УНЕСКО-у.

2. ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ

Музеј је непрофитна установа културе у служби друштва и његовог развоја, основана са задатком да сакупља, чува, истражује, објављује и излаже материјална и нематеријална сведочанства човечанства ради проучавања, образовања и уживања.

Музеј има за циљ да, испуњавајући обавезе према становницима Лесковца, лесковачког краја, државе Србије, као и целог света, проширује, проучава, документује, штити и чува збирке археолошког, етнолошког, историјског и уметничког карактера, као и да истражује и тумачи историјске процесе значајне за Лесковац и лесковачки крај, тежећи да достигне највише стандарде у свим својим активностима.

Презентацијом и интерпретацијом музејске грађе у једном ширем културном контексту, кроз Сталну поставку и повремене изложбе, приказује се историјски развој и културна баштина лесковачког краја. При томе, основни је циљ усмерен на континуитет живота и окружења у којем су живеле и настајале многобројне културе и народи током 8.000 година дуге историје Лесковца и лесковачког краја.

Сходно Закону о културним добрима, Народни музеј Лесковац је институција која се бави активностима заштите и презентације покретних историјско-уметничких културних добара што подразумева:

- евидентирање и аквизију (набавку путем откупа и донација), документаристичку обраду, конзервацију/рестаурацију и трезорирање (односно трајно чување) историјско-уметничких културних добара,

- различите видове стручно-научних анализа (стручно и научно истраживање музеалија и историјских периода, догађаја и процеса),

- различите видове презентовања резултата путем изложби (сталне поставке и тематске изложбе), других јавних дешавања (предавања, трибине, промоције,

Научни скупови...), као и издавања различитих публикација (монографије, зборници, каталози, проспекти,...),

-широк спектар комуникација са широм и стручном јавношћу (стручна вођења, предавања, трибине, научни и стручни скупови и сл.), као и различити пратећи програми (радионице, промоције, филмске вечери, музичке вечери и сл.), увођење нових концепција и технологија у презентацији покретне баштине, као и увођење нових технолошких и техничких решења.

3.ОПШТИ ЦИЉЕВИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЛЕСКОВЦУ

ПОДИЗАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА У АКВИЗИЦИЈИ, ЧУВАЊУ И ПРЕЗЕНТАЦИЈИ МУЗЕЈСКЕ ГРАЂЕ И ПОСЕБНО, СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У КОЈИМА ЈЕ ОНА СМЕШТЕНА

- Спровођење археолошких истраживања и рекогносцирање терена,
- Обрада, регистрација и дигитализација збирки идокументације,
- Подстицање стручног и научног рада у музеју,
- Обогаћивање фондуса комплетирањем колекција, израда нових сталних поставки и приређивање тематских изложби.

УВОЂЕЊЕ ПОБОЉШАЊА У УПРАВЉАЊУ, АКТИВНИЈЕ УКЉУЧИВАЊЕ УПОШЉЕНИКА У ПРОЦЕСЕ ОДЛУЧИВАЊА И РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

- Подстицати мотивисаност уопсленика за усвајање и примену нових знања,
- Спровести континуирану едукацију за уопсленике музеја,
- Стварање услова за развој нових услуга и умрежавање ресурса,
- Усклађивање са националним развојним стратегијама и плановима.

ПОБОЉШАТИ КОМУНИКАЦИЈУ МУЗЕЈА СА КОРИСНИЦИМА, ПАРТНЕРИМА И САРАДНИЦИМА У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

- Размена знања и искуства у оквиру струковних националних и међународних организација,
- Повећана присутност Музеја на порталима и друштвеним мрежама,
- Подстицање програма интеракције са корисницима и креирање нових програма у вези са развојем односа са публиком,
- Активније повезивање са културним институцијама, туристичким асоцијацијама и медијима,
- Успостављање међународних контаката и партнерстава, с циљем израде заједничких пројеката, размене изложби исл.

4. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЛЕСКОВЦУ

Програмски оквир за 2021. годину условљен је објективним могућностима локалне самоуправе да финансијски прати реализацију постављених планских задатака, као и сопственим напорима да се, писањем пројеката којима ће се аплицирати код Министарства културе и других потенцијалних финансијера, обезбеде додатна средства.

УРГЕНТНИ ПОСЛОВИ:

Стручни

- СИСТЕМАТИЗАЦИЈА И РЕВИЗИЈА ЗБИРКИ
- РАД НА ФОТОДОКУМЕНТАЦИЈИ - ФОТОГРАФИСАЊЕ ПРЕДМЕТА
- УНОШЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ОКВИРУ ИМУСА-а
- КОНЗЕРВАТОРСКО- РЕСТАУРАТОРСКИ И САНАЦИОНИ РАДОВИ НА КУЋИ БОРЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА ПИКСЛЕ,
- РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА ХЕТЕРОТОПИЈА у оквиру ИПА програма

Регионална и међународна сарадња

- РАЗВОЈ ИСТРАЖИВАЧКИХ И ИЗЛОЖБЕНИХ ПРОЈЕКТА СА СРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ
- РАЗВОЈ ЗАЈЕДНИЧКИХ ПРОЈЕКТА СА СРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА ИЗ ИНОСТРАНСТВА (ИПА ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА СРБИЈА-БУГАРСКА, СРБИЈА-МАКЕДОНИЈА)

Остале планиране активности биће усмерене ка следећим циљевима:

-Позиционирање Народног музеја у Лесковцу као лидерске установе културе на југу Србије.

-Презентација културних добара путем нових сталних поставки, осавремењивањем постојећих и реализацијом повремених тематских изложби из музејских збирки свих одсека. Тиме оне директно постају нова вредност за музејску делатност, за запослене Народног музеја, за Лесковчане и најширу публику.

-Допринос социјалној интеграцији људи са инвалидитетом кроз доступност културних садржаја.

-Развијање и континуирана делатност педагошке активности Музеја.

-Повећање броја посетилаца.

-Развијање Музеја као места где се стичу нова знања, места сусретања, комуникације и активног и креативног приступа бризи о културној баштини. Осим знања које се преноси посетиоцима, музеј креира атмосферу у којој се људи осећају пријатно и у којој на један неформалан начин размењују сазнања о културном наслеђу. Посетиоци се инспиришу да кроз уживање, релаксирано препознају своју баштину, прихватају је и поштују.

-Јачање присутности у медијима.

-Укључивање сарадника музеја у практичан рад (волонтерски рад, екскурзије до локалитета..).

-Промоција културне баштине лесковачког краја путем израде сувенира, одливака, реплика и сл.

-Учешће на научним скуповима у земљи и иностранству, објављивањем радова у стручним и популарним публикацијама.

-Сарадња с другим установама у усавршавању стручњака.

5.ИНВЕСТИЦИОНИПРОГРАМ

Инвестиционо-текуће одржавање и опремање у 2021.години је:

У оквиру инвестиционог одржавања приоритетни задатак у наредној години

-Опремање дигесторијума Одсека конзервације

-Уклањање препрека за особе са инвалидитетом и инвестиционо одржавање хола Народног музеја у Лесковцу.

-Музејски трг - Лapidаријум

6. ПЛАНИРАНИ ПРОЈЕКТИ ЗА 2021. ГОДИНУ

6.1 ПЛАНИРАНИ ПРОЈЕКТИ ПРЕМА МИНИСТАРСТВУ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Конзервација - рестаурација предмета од стакла са некрополе и насеља у Малој Копашници

Пројекат је наставак процеса сређивања, заштите и конзервације предмета који су откривени током археолошких истраживања некрополе и насеља у Малој Копашници од 2012- 2016. године, а чувају се у Народном музеју у Лесковцу. Средствима Министарство културе и информисања Републике Србије у 2017. години у износу од 694.751 динара подржан је пројекат „Смештај археолошког материјала и конзервација новца од бронзе са некрополе и насеља у Малој Копашници“ којим је конзервиран, очишћено и стабилизовано 805 примерака новца од бронзе.

На некрополи и у насељу, који се датирају у време од 2. до 4. века, откривено је 15 целих или скоро у целости очуваних посуда и 267 фрагмената стаклених посуда. Такође, нађен је и накит израђен од стакла (стаклене пасте) - седам фрагментованих наруквица и више од 450 перлица различитих боја и облика, које представљају делове огрлица и наруквица. Поред фрагментованости, предмети од стакла угрожени су и процесом иридације, односно штетним процесима која угрожавају њихову структуру.

У циљу заштите потребно је извршити конзервацију-рестаурацијувих предмета. Планирано је да се конзервација стакла изврши у ЦИК-у. Сарадња са ЦИК-ом на конзервацији стакла започета је 2012. године када је велики број предмета од стакла, већ у току трајања ископавања, пребачен у Београд. Међутим, због недостатка средстава, конзервација предмета од стакла није ни започета. Планирано је да се овим Пројектом та сарадња настави.

Вредност пројекта 535 000 динара

90% према Министарству

10% према граду

2. Рекогносцирање археолошких локалитета на територији Општине Лебане

Археолошки локалитети у непосредној околини Царичиног града релативно су добро познати, али су остали делови општине Лебане несумњиво једна од најмање истражених области у археолошком погледу. Исто тако, значајна депопулација удаљених села у брдско-планинским крајевима јужне Србије указује да ова област треба да буде приоритет установа заштите културног наслеђа и надлежног Министарства током следећих година. Уколико се археолошка рекогносцирања оваквих области не буду спровела у релативно скоријем временском периоду, прети нам опасност да стручњаке на терену неће имати ко да упути или одведе до одређених локалитета. Такође, дивљи археолози и археоаматери користе овакво стање за уништавање археолошких локалитета и покретних културних добара, па би присуство службених лица из надлежне музејске институције имало и превентивни карактер. Пројектом је предвиђен обилазак свих села у општини Лебане. На самом терену извршиће се провера свих до сада евидентираних локалитета у археолошкој и антропогеографској литератури, као и на катастарским листовима, и у казивањима савременика и на основу случајно пронађених предмета који су доспели у Музеј од стране сарадника. Пажња ће се посветити и топонимима места, који могу указати на постојање одређених остатака материјалне културе у том подручју.

Вредност пројекта 600 000 динара.

90% према Министарству

10% према граду

3. Одевање и кићење кроз векове у лесковачком крају- изложба

Одећа је увек била одраз личног идентитета једне особе која је носи, али и верна слика социјалних прилика и културних норми периода у којем је настала. Изложба је замиљена као културно историјска приредба, својеврсни времеплов где ће се путем одевних предмета, разноврсног златног, сребрног и месинганог накита, делова костима, реконструкција одеће и накита, ликовних приказа који причају о стандардима лепоте у одговарајућим историјским периодима, приказати „одевање и кићење“ од праисторије до данашњих дана у лесковачком крају. Изложба ће бити хронолошко тематски подељена на виоше целина: Хисар у праисторији, римски период – Мала Копашница, средњи век - Тапан код Печењевца и Никола Скобаљић и његово доба, Облачење и кићење за време Турака, облачење и кићење крајем 19. века и 20. век.

У оквиру изложбе организоваће се различите едукативне радионице везане за тему ткања и израде модних детаља.

Вредност пројекта 2.550. 000 динара.

60% према Министарству

40% према граду

4. Траг у камену- изложба

Наш народ има посебан однос према култу мртвих, смрт и рађање су две крајности човековог постојања које носе сва обелижја традиције, обичаја, духа и културе времена. Ратови, селидбе, болести терали су људе да напуштају своја родна места, са собом су носили и културу, али су остављали гробља као знак свог ранијег постојања и као везу са прошлим. Надгробни споменици остају као ретки извор сазнања који помажу у откривању друштвених и историјских прилика, али и културних, уметничких и симболичких садржаја. Кроз пројекат „Траг у камену“ жели се да се горе поменуте вредности људи који су живели на територији Лесковца забележе, сачувају, обраде и презентују широј јавности како би се скренула пажња на културно историјску вредност ове врсте предмета. Резултати пројекта биће представљени кроз изложбу "Траг у камену" на којој ће се наћи прикупљени предмети, и фотографије. Изложбу ће пратити и каталог у коме ће бити презентовани резултати истраживања.

Вредност пројекта 630. 000 динара.

90% према Министарству

10% према граду

5. Конзервација предмета од гвожђа са локалитета Царичин град

Пројекат је наставак заштите археолошких предмета са локалитета Царичин град. У ранијем периоду конзервирани су предмети из поменуте збирке која броји 1383 инвентарисана предмета. Користећи набављену опрему и материјал сачуваће се подаци добијени током вишедеценијских археолошких ископавања на подручју рановизантијског хришћанског града Justiniana Prima. Овим пројектом обавиће се конзервација групе предмета од гвожђа чиме ће се у наредном периоду наставити започети процес заштите. Набављена опрема олакшаће и убрзаће процес конзервације и предмета из осталих збирки које Народни музеј у Лесковцу поседује. Конзервацијом материјала сачуваће се добијени подаци значајни за рановизантијску историју Србије и југоисточне Европе. Народни музеј у Лесковцу набавком опреме комплетираће конзерваторску лабораторију формирану 2005. године за потребе конзервације предмета из самог музеја, приватних збирки и збирки музеја у окружењу.

Вредност пројекта 1.407.000 динара.

90% према Министарству

10% према граду

6 . Каталог “Оставе римског и византијског новца у Народном музеју у Лесковцу”

У каталогу, који је резултат вишегодишег рада аутора на обради Нумизматичке збирке, обрађене су три оставе римског бронзаног новца из 4. века и две византијског новца билон аспрон трахеја из 12. и 13. века које се чувају у Народном музеју у Лесковцу.

Каталог остава римског и византијског новца има за циљ публикавање, интерпретацију и презентацију Нумизматичке збирке. На тај начин доприноси доступности музејске грађе,

која се чува у депоима, јавности, на традиционалан начин и савременим средствима комуникације. Доступност музејске грађе важна је у процесу подучавања младих људи и подстиче стицање знања из области музејског наслеђа. Презентација римског и византијског новца има за циљ и његову заштиту, јер упркос конзервацији и чувању у адекватним условима, он је ипак подложен пропадању.

Значај пројекта је презентација и интерпретација непубликоване нумизматичке грађе која се чува у Народном музеју у Лесковцу. Тако доступна користила би се за сагледавање укупних новчаних токова и циркулације новца током позно римског и византијског доба на целом простору данашње Србије. Истовремено то је и заштита грађе.

Вредност пројекта 300.000 динара.
100 % према Министарству

7. Научни скуп са међународним учешћем „Разлози, искуства и последице слома Југославије 1941. и 1991. године“

Током 2021. године Народни музеј у Лесковцу планира организацију научног скупа посвећеног осамдесетогодишњици од почетка Другог светског рата и краха Краљевине Југославије, као и тридесетогодишњици од слома Савезне Федеративне Републике Југославије. Симпозијум ће бити идеална прилика да научни делатници из земље и иностранства изнесу своје научно утемељено виђење о овим важним датумима који су условили политичке, војне, друштвено-економске и културно-просветне процесе на тлу Балкана, и умногоме дефинисали положај и судбину српског народа како у XX тако и на почетку XXI века.

Вредност пројекта 600.000 динара
100 % према Министарству

6.2. ПЛАНИРАНИ ПРОЈЕКТИ ПРЕМА ГРАДУ ЛЕСКОВЦУ

1. Лесковачки зборник

Лесковачки зборник, је публикација са изузетним угледом у научном свету, значајно доприноси проучавању културне баштине Лесковца и околине, али и читавог југа Србије. Излази једном годишње. Будући да је мултидисциплинаран, годишњак Лесковачки зборник објављује научна саопштења из најразличитијих области друштвених, па и природних наука, настојећи да увек буде научан, информативан, аналитичан и актуелан, тако ширећи свој утицај и сазнања о научном тренутку југа Србије и ван граница локалног окружења. На његовим страницама могу се прочитати текстови из археологије, историје, нумизматике, етнологије, историје уметности, историје архитектуре, музеологије, лингвистике, историје књижевности, социологије, а раније и ботанике, ветерине, економије, и многих других области друштвеног живота југа Србије. Покренут

1961. године, Лесковачки зборник је међу првим годишњацима инициран од стране неког музеја у Србији ван Београда и успео је да одржи континуитет у излажењу сада већ шездесет година, претварајући се у институцију једнако важну, као и музеј који га је покренуо, будући да се његови примерци могу наћи умногим великим светским библиотекама.

Вредност пројекта 500 000 динара.

2. Лесковачки младенци–изложба

Изложбом „Лесковачки младенци“ биће приказани обичаји везани за обележавање свадбених обичаја, почевши од веридбе до венчања. Приказом вереничких и венчаних фотографија, позива и венчаних објава жеља нам је да млађим генерацијама прикажемо фазе везане за овај обичај који се наизглед није много променио. У оквиру изложбе планиран је и кутак назван „Инста соба“, реч је о посебно дизајнираном месту у коме ће нове генерације моћи да се фотографишу у стилу објава веридби/венчања попут оних које су њихове баке и прабаке слале својим рођацима.

„Инста соба“ – кутак за фотографисање који ће посетиоцима омогућити да направе што бољу и занимљивију фотографију.

Вредност пројекта 120 000 динара.

3. Штампаче монографије „Лесковачки зборник 1961-2021“

Израда научне монографије „Лесковачки зборник 1961-2021“ подразумева научну анализу прошлости Лесковачког зборника, као једног од најзначајнијих и најозбиљнијих музејских часописа са југа Србије који је Министарства просвете, науке у технолошког развоја сврстало у категорију *истакнути научни часопис*. Истраживачки корпус обухватаће анализу свих шездесет свезака поменутог часописа, као и архиву Народног музеја у Лесковцу, грађу у Историјском архиву Лесковца, релевантну литературу и богату локалну периодику. Резултати истраживачког подухвата биће саопштени кроз израду монографије од националног значаја. Њоме ће бити избрисане историјске белине о Лесковачком зборнику и широј јавности приказан значај ове периодичне публикације који она носи на пољу очувања и презентовања културно-историјске баштоне југа Србије, као и на пољу неговања културног и националног идентитета становништва лесковачког поднебља. Уз основни текст монографије биће дати и важни прилози, документа и фотографије које сведоче о животу једног часописа али на посредан начин приказују и живот и историју једне од најозбиљнијих установа културе на југу Србије – Народног музеја у Лесковцу. Јубилеј 60. година Лесковачког зборника прави је моменат за овакав научни подухват.

Вредност пројекта 230.000, динара

4. Извођачки пројекат за уређење III фазе сталне поставке Времплов лесковачког краја под називом БУНЕ, УСТАНЦИ И РАТОВИ У ЛЕСКОВАЧКОМ КРАЈУ

Пројекат обухвата грађевинске, електро, машинске радове, пројекат слабих струја, дизајн намештаја и опреме за III фазу нове сталне поставке која ће приказати буран период буна устанака и ратова за ослобођење у 19. и 20. веку у лесковачком крају.

Вредност пројекта 450.000, динара

5. Пројекат извођење санационих и конзерваторско рестаураторских радова на кући Боре Димитријевића – Пиксле у Лесковцу (ГРАДСКОЈ КУЋИ)

Радови предвиђени Извођачким пројектом санационих и конзерваторско-рестаураторских радова на кући Боре Димитријевића Пиксле имају за циљ да отклоне оштећења која се уочавају на објекту и деловима окућнице и оградног зида, да заштите и спрече њихово даље пропадање, али и унапреде њихов изглед и функционалност. Такође планира се израда и Пројекта машинских инсталација грејања ИПД (Идејни пројекат извођења) и ПЗИ (Пројекат за извођење) у Градској кући.

Вредност пројекта 450.000, динара

6.3.ОСТАЛИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

ПРОЈЕКАТ ХЕТЕРОТОПИЈА

1. **Пројекат ЛАПИДАРИЈУМ на тргу музеја** – изложбени простор на отвореном на коме ће бити изложени експонати стари више стотина година. Око 15 експоната биће постављено на посебним постаментима, а међу њима и камене статуе из римске митологије, тачније – једна палета предмета који ће приказати живот у овим крајевима у 8.000 година дугој историји. То је први пут да ће лесковачки музеј изаћи из зграде и своје експонате изложити на отвореном, чиме ће их учинити приступачнијим посетиоцима. Урадиће се и покретне полице, витрине, покретни панои за приказивање нових изложби, простори за организацију промоција, предавања, концерата, радионица за децу. (за овај пројекат Народни музеј је добио средства код ИПА фонда прекограничне сарадње Србија- Бугарска). Завршетак реализације је предвиђен до краја јуна 2021 године када ће лапидаријум и свечано бити отворен за публику.

2. **Пројекат уклањања препрека за особе са инвалидитетом и инвестиционо одржавање хола Народног музеја у Лесковцу.** Новопроектовано решење у функционалном смислу подразумева изградњу рампе за особе са инвалидитетом, којом се омогућава несметан приступ улазном трему и улазу у објекат. Холски простор са минималним интервенцијама ремоделује у смислу обезбеђивања простора са инфо пултом и продајом улазница, сувенирницом, бар пултом и простором за одмор посетилаца. Из централног хола обезбеђује се приступ простору у коме су смештени тоалети (женски и мушки) и тоалет намењен особама са инвалидитетом. Исти простор се новопроектованом комуникацијом повезује са галеријским простором смештеним у приземљу другог крила зграде музеја. (за овај пројекат Народни музеј је добио средства код ИПА фонда прекограничне сарадње Србија-Бугарска). Завршетак реализације је предвиђен до краја јуна 2021 године.

Пројекат "Хетеротопија" доприноси оживљавању граничног подручја, Лесковца и Ботевграда уз кориштење и стварање нових капацитета, промоцију развој и реализацију заједничких туристичких пакета услуга, јачање прекограничне сарадње. Поред тога, пројекат се фокусира на промоцију одрживог развоја културног туризма.

3. Дигитализација Сталне поставке за очување културне баштине генерацијама и туристичко, културно-историјска промоција градова

Ова активност бави се стварањем базе дигиталних музејских инвентара, виртуелном презентацијом сталне поставке Народног музеја у Лесковцу, набавком неопходне опреме и едукацијом музејског особља за спровођење овог процеса унапређења и модернизације. Користећи савремене технологије - 3Д скенирање и виртуелну реалност и опрему за промоцију и одрживо коришћење, културно наслеђе Лесковца биће представљено младима, особама са инвалидитетом, домаћим и страним туристима. Стални поставка музеја омогућиће посетиоцима да самостално креирају сопствени пут посете и добијања додатних информација на српском, бугарском и енглеском језику у складу са интересовањима. Такође се очекује развијање интерфејс апликационе платформе за рад са виртуалним 3Д моделима одеће и праћење кретања помоћу Кинескорт уређаја као и креирање едукативне андроид игре за децу и младе као забавно и креативно упознавање културног наслеђа.

Ова активност предвиђа: Скенирање предмета из поставке у 3Д технологији заједно са њиховим рељефима и оригиналним текстурама, Креирање виртуалног простора за подешавање у 3Д технологији, Развој виртуалне реалности за наочаре Окулус Рифт, Креирање Андроид апликација за децу, Књигу о туристичким и историским потенцијалима Лесковца и Ботевграда, Документарни филм о туристичким и историјским потенцијалима Лесковца и Ботевграда.

С обзиром на специфичност финансирања пројеката прекограничне сарадње потребно је у завршници пројеката обезбедити финансијска средства за предфинансирање везано за инвестиционе активности за Лапидаријум и Пројекат уклањања препрека за особе са инвалидитетом и инвестиционо одржавање хола Народног музеја у Лесковцу. То значи да након реализације ових активности Музеј мора да плати извођење радова, а исплаћене рачуне шаље ФЛЦ - у (Првостепена контрола Прекограничног програма Србија Бугарска), како би они признали трошкове и извршили исплату – повраћај средстава које је Музеј претфинансирао. Новац из дела предфинансирања би Музеј вратио буџету Града Лесковца након завршетка пројекта и уплате средстава од стране ИПА Прекограничног Програма Србија Бугарска.

Средства потребна за предфинансирање: 12.000.000,00 динара.

7. ДЕЛАТНОСТ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Активност одељења основне делатности у 2021. години одвијаће се у складу с постојећим законским прописима и стручним стандардима, сходно расположивим

финансијским средствима и условима рада. Тежишне активности биће на:

- пројекту – Хетеротопија (прекогранична сарадња Србија – Бугарска)
- истраживању и изради синопсиса за III фазу сталне поставке **Буне, устанци**

и ратови у лесковачком крају

- припреми и реализацији тематских и ликовних изложби,
- ревизији збирки

Истовремено, наставиће се са основним стручним пословима, првенствено на савременој дигиталној обради података о културним добрима која се чувају у Музеју, али неће бити запостављени ни други сегменти музејског посла, од нових изложби, преко стручно-научних истраживања и усавршавања, до маркетиншких промотивних акција.

7.1. СРЕЂИВАЊЕ МУЗЕЈСКИХ ЗБИРКИ

Аквизиције: Збирке музеја попуњаваће се откупом предмета (у оквиру сопствених средстава), поклонима, као и теренским истраживањем. Акценат је на прикупљању експоната за трећи део поставке који ће обрађивати тему буна, устанака и ратова у лесковачким крају.

Теренска истраживања:

- Заштитна археолошка ископавања на локалитету Свињаричка чука и наставак сарадње са Археолошким институтом из Београда и Институтом за оријенталну и европску археологију из Беча.
- Учешће у археолошким истраживањима које воде републичке институције.
- Рекогносцирање локалитета на територији коју покрива Музеј - на територији општине Лебане и Лесковац.
- Рекогносцирање локалитета, по потреби на територији коју покрива Музеј.
- Заштитна археолошка ископавања на локалитету Царичин град.

Рад са збиркама: Предузеће се активности да се документација о музејској грађи води на прописан начин.

ПРИОРИТЕТ – у наредном периоду извршиће се подела музејских експоната према врстама културних добара, формирање нових збирки и ревизија музејски збирки (Хисар, Средњовековна збирка, збирка Становања, Збирка писани и аудио-видео записи, Збирка оружја и војне опреме, Збирка фотографија, Збирка разгледница, Збирка привредно-техничког материјала)

Тежиште документаристичких активности ће бити постављено на наставку компјутерске обраде свих збирки посредством професионалног, наменског, софтвера, уз перманентно дигитално снимање (фотографисање и скенирање).

У оквиру одсека археологије радиће се на:

- Наставак инвентарисања 100 предмета из Праисторијске збирке Народног музеја у Лесковцу
- Фотографисање предмета из Праисторијске збирке
- У програму ИМУС унос предмета из Праисторијске збирке - 50 картона по

препоруци Министарства културе.

- Допуна података за већ убачене предмете у ИМУС
 - Издвајање најугроженијих предмета из Праисторијске збирке за конзервацију
 - Наставак инвентарисања 150 предмета откривених током археолошких ископавања некрополе и насеља у Малој Копашници 2012-2016. године у збирци Мала Копашница; њихов смештај у новим ковертама и кутијам и припрема за конзервацију.
 - фотографисање предмета из Античке и збирке Мала Копашница за унос у програм ИМУС
 - Унос предмета из збирке Хисар и Мала Копашница у програм ИМУС
 - Пријем 704 налаза са археолошких истраживања Царичиног града у периоду (2009-2015 год.), од стране Археолошког института и инвентарисање истих.
 - Фотографисање и израда фотографија 704 предмета преузетих од Археолошког института.
 - Фотографисање предмета из збирке Царичин град.
 - Издвајање најугроженијих предмета из збирке Царичин град за конзервацију.
 - Конзервација новопристиглих предмета из Археолошког института.
 - Почетак реконструкције керамичких посуда из претходно прегледаних кутија.
- Рад ће бити усмерен првенствено на идентификацији и реконструкцији керамичких питоса (пронађених у ткз. "кући са питосима"), који би накод реконструкције могли бити изложени. То су посуде нађене током ранијих археолошких истраживања на Царичином граду.
- Ревизија Средњовековне и Збирке Хисар због одласка археолога у пензију.
 - Припреми и реализацији изложбе „Кићење и облачење у лесковачком крају кроз векове“

Одсек етнологије:

- Реинвентарисање етнологске Збирке одевање у дигиталној и папирној верзији.
- Рад у депоу на збирци одевање. Преглед материјала, идентификација, провера ин.бројева и додела нових инвентарних бројева по реинвентаризацији Збирке одевања.
- Фотографисање по 50 предмета месечно ради уноса у програм ИМУС.
- Дигитализација - инвентарисаних предмета из збирке Одевање
- Ревизија Збирке тродимензионалних предмета
- Унос 50 основних картона збирке одевање у програму ИМУС по препоруци Министарства културе сваког месеца.
- Припреми и реализацији изложбе „Кићење и облачење у лесковачком крају кроз векове“

Одсек за историју:

- Уношењу података из Збирке разгледница, Збирке фотографија, Збирке Сергија Димитријевића, Збирке печата, Збирке Љубомира Маринковића, Збирке реалија у програм ИМУС
- Ревизији Збирки фотографија и разгледница

- Обради Збирке униформи
- Ревизији Збирке привредно – техничког материјала фабричке израде
- Фотографисању предмета из Збирке диплома
- Обрађивању предмета из Збирке докумената, набављених током 2019. године
- Истраживање, евидентирање и прикупљање експоната за III фазу поставке „Буне, устанци и ратови у лесковачком крају у XIX и XX веку“
- Припреми и реализацији изложбе „Кићење и облачење у лесковачком крају кроз векове“

Одсек Нумизматике:

- рад на збирци Нумизматика
- рад на збирци Епиграфски и камени споменици
- обилзак гробља у јабланичком округу у прикупљање података о каменим и епиграфским споменицима

Одсек за књижевну заоставштину:

- Прикупљање, обрада, чување и заштита књижевне заоставштине књижевника, истраживача културног наслеђа и интелектуалаца лесковачког краја
- Лекторисање свих публикација, књига и каталога, рекламног материјала, легенди за изложбе итд.
- Праћење издавачке продукције из области музеологије и публикација које се односе на културну баштину Лесковца, Јабланичког округа и Републике Србије, уз набавку најновијих издања.
- Сређивање и обрада књижевне заоставштине Жака Конфина, писца који је своја дела посвећивао јеврејској заједници која је до Другог светског рата живела у Лесковцу, --
- Лекторисање Лесковачког зборника
- Сређивање и обрада књижевне заоставштине Томислава Цветковића.
- Обрада некњижне грађе из заоставштине Бране Митровића
- Ревизија збирке књижевне заоставштине због одласка кустоса у пензију

7.2. ТЕХНИЧКА ЗАШТИТА МУЗЕЈСКИХ ПРЕДМЕТА

Музеј је дужан да спроводи превентивну заштиту музејске грађе и документације у депоима и изложбеним просторима у Музеју, Градској кући, Спомен-кући Косте Стаменковића и Текстилном музеју у Стројковцу.

1. Превентивна заштита

- механичка и хемијска заштита уметничко-историјских предмета,
- чишћење предмета,
- израда заштитног материјала (кесе, кутије, фолија исл.),
- постављање дезинсекционих средстава у текстилне и друге предмете и спровођење одговарајућих мера заштите приликом сређивања збирки.
- Дератизација просторија,

- одржавање оптималне релативне влажности у изложбеним просторијама и депоима по врстама материјала и културних добара,
 - одржавање оптималног осветљења просторија,
- одржавање оптималне температуре,

2. Конзервација и рестаурација предмета

- У зависности од одређених приоритета биће конзервирани предмети према утврђеном раду музеја за наредну годину (**до 150 предмета**);

- Преглед стања музејских предмета према заведеним списковима о проглашењу за културна добра по кварталима (археологија, етнологија, историја). Преглед стања предмета вршиће се на основу заведених Спискова према распореду утрошка времена кустоса носилаца збирки за наведене активности. Увидом у збирке, стање предмета биће забележено и у договору са кустосом одредиће се приоритети даљег деловања и заштите;

- Сређивање документације за предмете који су прошли конзерваторско-рестаураторски третман,

- Наставиће се унос података у е-картоне за предмете који су прошли конзерваторско-рестаураторски третман у протеклом периоду; фотографисање предмета за фототеку, мерење температуре и влажности ваздуха.

- Препаратор ће вршити мерење температуре и влажности ваздуха по просторијама (замена батерија и баждарење мерних инструмената). На основу добијених вредности, у договору са носиоцима збирки деловаће се у правцу нормализовања добијених вредности у границама дозвољених;

- Зависно од потреба и приоритета Одсек ће узети учешћа у реализацији предвиђених пројеката за 2021. годину. У накнадно додатим пројектима, у вези са квалификацијама које ће бити неопходне, такође, узеће се учешће од стране присутних и потребних лица за реализацију. Наставиће се реализација пројекта из 2017 године, Смештај археолошког материјала и конзервација новца од бронзе са некрополе и насеља у Малој Копашници, и третираће се 200 до 250 Ц налаза.

7.3. ДОКУМЕНТОВАЊЕ И ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Фотографисање музејских предмета за електронску документацију, каталоге и изложбе спроводи се континуирано, као и за сваку изложбу која се припрема. Од 2018. године Народни музеј у Лесковцу реорганизује рад у одсеку документације у којој се ради на сређивању музејске документације и на дигитализацији музејске грађе.

Наставиће се са: Прикупљањем, обрадом и архивирањем централне документације о аквизицији музејских предмета: уговора о поклону, откупу и реверси (кретање музејских предмета); Сарадњом са кустосима, руковооцима историјских и археолошких збирки и пружање помоћи на пословима дигиталне обраде података и докумената (њиховом сређивању и руковању); Уношењем података у улазну књигу музеја и инвентарне књиге одсека археологије и одсека историје; Дигитална хемеротека – наставиће се прикупљање и архивирање чланака из новина приспелих у току године и текстова о Народном музеју објављеним у електронским медијима; Дигитализовање хемеротеке из претходних година; Сређивање, обрада и архивирање грађе дигиталног и штампаног материјала везаног за предстојеће изложбе; Фотографисање музејских предмета за централне регистар као и унос фотографија у ИМУС; Систематизовање централних регистара и пребацивање података на екстерне јединице; Фајлирање докумената и дигиталног материјала; Обрада фотографија за презентацију и публикације музеја; Фотографисање музејских активности предвиђених програмом изложбених активности; Дигитализација музејске документације скенирање и обрада у програму фотошоп.

Уз овај приоритетни посао који подразумева и наставак на дигитализацији материјала похрањеног у документацији Музеја, још једна активност је важна и дугорочна:

Имус програм

Стратегија развоја културног наслеђа Републике Србије од 2017. до 2027. године препознаје дигитализацију као битан фактор у заштити културног наслеђа. С обзиром на то да се информационо-комуникационе технологије и њихова примена константно развијају и мењају, неопходно је пратити развој технологије на овом пољу и у установама културе.

Имус је Информациони систем намењен каталогизирању, односно трезорирању података о музејским предметима – културним добрима који се налазе у музејским фондовима, као и документовању делатности музеја као установа културе. Предности овог система и резултати који су постигнути његовом применом на територији АП Војводине и Републике Србије препознати су и препоручени од стране Министарства културе и информисања Републике Србије. Кроз софтвер Имус, Народни музеј у Лесковцу радиће на дигитализацији културног наслеђа.

Увођењем Имуса у музеј завршиће се још једна из низа активности које имају за циљ системско уређење области дигитализације културног наслеђа у Србији. Такође, планирана је и набавка инвентарних књига за све одсеке музеја. Наставиће се са дигитализацијом музејске документације у оквиру ИМУС програма.

7.4. МУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ ЗА ПУБЛИКУ

Организација музејских активности за 2021. годину ће пре свега бити усмерена на садржаје који ће се усмерити на анимирање Српског Манчестера као и Времплова лесковачког краја.

1. Први серијал виртуелних клипова - радни назив „Кустосове приче“ биће намењен најмлађој музејској публици и биће својеврсни наставак Музејске азбуке која је реализована током ванредног стања а наишла је на велики број прегледа како на сајту музеја тако и на нашим друштвеним страницама. Идеја око које треба осмислити садржај серијала јесте да се из угла кустоса који дужи одређену збирку, публика упозна са руководиоцима збирки и самим појмом кустоса, одређеним периодом, са разлозима за истицање неког посебног предмета у односу на други из збирке коју дужи. Овакав садржај се треба предочити кроз причу. У серијалу се публика треба упознати са целокупним радом кустоса од истраживања, обраде, проучавања, планирање презентовања итд. По завршетку серијала или после емитовања сваког кратког филма планира се неки од видова интеракције са малишанима (задавањем разних задатака, осмишљавањем изазова итд).

2. Други вид музејских активности намењен је публици основношколског узраста. Креирање ових музејских активности подразумева формирање **виртуелних музејских одељења**: зоом групе, вибер групе у којима ће педагози и едукатори музеја остваривати своје радионичарске садржаје, (Ђачко археолошко одељење, Ђачко Историјско одељење или поделити одељења по периодима итд.).

3. Трећи вид музејских активности који се планира за 2021. годину односи се на анимирање „Српског манчестера“ кроз виртуелна вођења кроз саму поставку (ауторска вођења...) и постављањем истих на сајт и друштвене мреже.

4. Планира се презентација музејских радионица (израда истих у дигиталном формату) у школским и предшколским установама.

5. Планира се и рад на упознавању основних школа са радионичарским радом Музеја путем Збирке радионица из музеја. У случају да се настави са системом онлине учионица планира се рад на осмишљавању начина презентовања културног блага које баштинимо кроз радионичарску форму.

7.4.1. Изложбена делатност

За 2021. годину Народни музеј планира низ тематских и ликовних изложби којима ће промовисати културно-историјску баштину југа Србије, али, уопште, и репрезентативне ликовне ствараоце, домаће и стране, чија дела својим квалитетом заслужују да се представе публици у музејским галеријама. Ликовни садржаји су усмерени већ дуго година на праћење савремених стремљења у ликовном животу Србије, на афирмисање домаћих и страних, као и младих локалних аутора чија дела својим квалитетом заслужују презентовање у нашем излагачком простору. И ове године се планира реализација 6 ликовних изложби по одлуци Уметничког већа музеја. Изложбе треба документовати поред фотографија и у виду видео записа како би садржај био доступан интернет музејској популацији. Такође од аутора уметника у пропозицијама конкурса ће се назначити као неопходно, виртуелно вођење кроз поставку-изложбу.

а) Изложбе уметника који су прошли селекцију уметничког већа Народног музеја Лесковац, које се планирају у 6 одобрених термина

Изложбе одабраних аутора се планирају за реализацију од фебруара до краја 2021. године, а биће постављене у Галеријама музеја. Такође, изложбе ће бити употпуњене додатним садржајима у зависности од договора са ауторима.

Потребна средства за реализацију изложби: 399.040

б) Гостујуће изложбе из других музеја

1. Привреда Параћина, Завичајни музеј Параћин
2. Изложба: Избор из збирке савремене уметности музеја у Врању, ауторска изложба.
3. Изложба из Музеја у Бања Луци
4. Изложба из Етнографског музеја, „Лесковачке кујунције на светској изложби у Паризу 1901. године“

ц) Акценат ће се дати тематским изложбама из лесковачког музеја. С тим у вези, радиће се на реализацији ауторских изложби кустоса:

1. „Одевање и кићење кроз векове у лесковачком крају“
2. „Траг у камену“,
3. „Лесковачки младенци“

д) Гостовање ауторских изложби кустоса у другим музејима у земљи и иностранству

Реализација ауторских изложби кустоса музеја се планира у периоду од маја до децембра 2020.године. У току године планирано је излагање изложби у музејима у Врању, Прокупљу, Чачку, Београду и у другим градовима по позиву. Такође, планирано гостовање у Шофја Локи у Словенији, а у у Бања Луци и Требињу гостовати изложба „Ратни пут Моравске дивизије у Првом светском рату 1914-1918“ употпуњена додатним садржајима (предавањима и документарним филмовима).

Дизајн: Рад на дизајну који је у складу са плановима и пројектима кустоса а везан је за изложбену и издавачку делатност. Координација са кустосима и спољним сарадницима у оквиру реализације исте. Идејно и визуелно решење за дизајн програма у оквиру рада музеја.

7.4.2 Музеји за 10

У оквиру манифестације Музеји за 10 која се сваке године одржава и траје недељу дана, завршно са Ноћ музеја, реализоваћемо богат програм у оквиру кога планирамо представе, музичке наступе и обавезни део едукативне радионице за наше најмлађе са циљем да им приближимо културну баштину нашег краја.

- Радионица „Игре нашег краја“ у којој ћемо покушати да кроз причу приближимо како су се деца некад играла, како су се игре делиле, како се бирало дете које ће започети игру, како су деца за неке игре сама правила реквизите, која је била казна ако би неко дете покушало да вара. А у другом делу радионице ћемо заједно са децом правити крпењаче и играти неке од најзанимљивијих игара наше прошлости.
- Радионица „Бако, деко водим вас у музеј“. Радионица је намењена деци и бакама и декама. Научићемо зашто је фотографија важна и како се прави изложба. Причаћемо о музејским фотографијама, како се чувају и какав значај имају за традицију и музеј. У практичном делу радионице деца ће са баком и/или деком од старих породичних фотографија правити свој породични пано. Свако дете ће имати прилику да украси рам за фотографије како би што лепше и боље представило део своје прошлости. Причаћемо о тим фотографијама и заједно доћи до одговора како се некад живело, како су изгледале куће, како су се облачили људи, како се школовали... Баке и деке ће нам дочарати тај период из свог искуства.
- Радионица „Конзервација – рестаурација за клинце“ има за циљ да наше најмлађе упозна са тиме ко води бригу о музејској грађи, који су услови чувања, руковања и излагања музејских предмета. На сва ова питања ће учесницима радионице одговорити конзерватор Народног музеја Лесковац а у другом делу радионице ће нам и показати неке технике конзервације и рестаурације.
- „Стари занати“ – радионица која ће упознати најмлађе посетиоце са старим занатима, и у оквиру којих ће деца израђивати производе одабраног заната.
- „Како се некада живело“ – радионица која ће приказати живот наших предака у селу и граду, у оквиру које ће се деца упознати са предметима које су наши преци користили у свакодневном животу.
- „Их бре тија стари Лесковчани“ – радионица посвећена причи о развоју Српског Манчестера и значајним личностима које су допринеле том развоју.
- „Музеј није баук“ – наградна игра са задатаком да посетиоци направе фотографију, видео или напишу кратку причу и представе музеј као место забаве.

За 2021. годину поред редовног одржавања едукативних радионица за децу школског и предшколског узраста, као и са децом ометеном у развоју, планирамо да већи акценат ставимо на садржаје које ћемо деци нудити путем музејских онлајн страница, као што је facebook , инстаграм, you tube и наравно сајту музеја.

Такође ћемо омогућити најмлађој публици да путем онлајн платформа Музеја могу непосредно да доживе теме о којима говоре наше поставке, као и друштвене и културне околности у којима се одвијала историја лесковачког краја. На сајту музеја отворена је

страница Дигитални музејон, где ћемо постављати едукативне садржаје прилагођене деци предшколског и школског узраста.

7.4.3. Издавачка делатност

Издавачка делатност је значајна пратећа музејска делатност, пре свега у циљу остваривања завршног принципа музеолошке обраде уметничко-историјских предмета (а то је остваривање комуникативности културног наслеђа са јавношћу), али и афирмације остварених резултата музеја). У наредном периоду обратиће се пажња на издавање публикација везаних за музеологију (водича, каталога изложби, каталога збирки).

У оквиру ове делатности, публиковањем значајних научних и стручних радова, промовише се и представља најширој домаћој и светској јавности материјална и нематеријална културно-историјска баштина Лесковца и југа Србије.

Штампање 61. свеске „Лесковачког зборника“, годишњака који у континуитету излази од 1961. године,

Штампање каталога за 6 ликовних изложби по одлуци Уметничког већа музеја,

Каталог изложбе „Траг у камену“,

Каталог изложбе „Кићење и облачење у лесковачком крају кроз векове“

Каталог изложбе „Лесковачки младенци“

7.4.4. Културно-образовна и информативно-пропагандна делатност

Да би се унапредила сарадња на релацији „Музеј–посетилац“, у 2021. години организовано ће се обилазити школе и вртићи на територији града и шире, како би се, у сарадњи са директорима, професорима, васпитачима и стручним службама, ученици и сви заинтересовани упознали са могућностима коришћења музејских садржаја за потребе наставе, и музејска делатност приближила широкој јавности. Током посете школа и предшколских установа делиће се Збирка радионица из музеја, у којој смо обухватили 13 едукативних радионица чији је циљ развијање позитивних осећања према прошлости и културном наслеђу. Жеља нам је да привучемо што већи број деце да посећују музеј и да кроз сопствено искуство и самосталну активност развијају креативност и уобличавају аутентичне доживљаје.

Појачаће се сарадња Музеја са угроженим друштвеним групацијама. У складу са савременим тежњама музеја и осталих културних установа, као и хуманистичких циљева, посебну пажњу треба обратити на групу људи и деце са инвалидитетом. Помоћ у остваривању њихових интереса у области културе и уметности значајно ће побољшати квалитет њиховог живота.

Интензивираће се сарадња са туристичким организацијама. Знатан број посетилаца сталне музејске поставке и издвојених објеката музеја чине организоване школске посете у оквиру ђачких екскурзија ученика из Србије, али и студената из иностранства. Појачаће се сарадња Музеја са угроженим друштвеним групацијама. У складу са савременим тежњама музеја и осталих културних установа, као и хуманистичких циљева, посебну пажњу треба обратити на групу људи и деце са инвалидитетом. Помоћ у остваривању њихових интереса у области културе и уметности значајно ће побољшати квалитет њиховог живота.

Да би се унапредила сарадња на релацији „Музеј–посетилац“, у 2021. години организовано ће се обилазити школе на територији града и шире (средње и основне) и друге државне институције, како би се, у сарадњи са директорима и професорима, ученици и сви заинтересовани упознали са могућностима коришћења музејских садржаја за потребе наставе, и музејска делатност приближила широј јавности. Посетилац ће бити велики део музеја будућности, са обиљем садржаја који се може прилагођавати "на преференције корисника у реалном времену", највероватније кроз прилагођавање дигиталних интерфејса са великим подацима.

У току 2021. године планиране су следеће радионице за најмлађе:

Едукативна радионица „Музејска асоцијација“. Речи и народне изреке из овог краја јужне Србије су важна лексичка и етно-грађа која треба да се сачува од заборавља. Лесковачки говор је аутентичан и препознатљив у целој Србији. Узимајући све то у обзир урадићемо радионицу која ће деци кроз игру асоцијације приближити значење неких речи и изрека.

У току зимског распуста основних школа планирамо реализацију неколико online радионица како би деца што креативније провела своје дане на распусту.

Прву радионицу коју издвајамо је „Школа музеологије“. У жељи да деци приближимо музеј као средиште културе, на овој радионици ће деца упознати ко су људи који раде у музејима, представиће им се археолози, етнологзи, историчари, уметници и др. Они ће говорити о својим занимањима и о томе како заправо живи музеј.

Друга радионица би била „Направи или нацртај свој сувенир“. Кроз ову радионицу тражи се одговор на питање: шта би могао бити добар музејски сувенир? Причаћемо о томе шта је музејски сувенир, зашто се прави, која му је намена...

У марту је интернационални празник Дан жена а ми ћемо у сусрет том празнику организовати радионицу у којој ће заједно са нама учествовати и маме и деца. У првом делу радионице ћемо говорити о знаменитим женама у Србији, а затим у другом делу ће маме заједно са децом израђивати осмомартовске поклоне (честитке, срца, цветиће и др.)

У жељи да деци на занимљив и забаван начин приближимо музеј у плану је да у марту реализујемо радионицу „Од А до Ш“. Радионица је осмишљена да кроз игру „Категориши речи“ деца именују што већи број предмета или појмова из сталне поставке музеја, а почиње на задато слово.

Ова игра представља добар начин за богаћење фонда речи, за упознавањем са музејским предметима, она је такође одлична и за усавршавање концентрације, активног размишљања, повезивања и класификацију појмова, затим социјализацију и тимски рад, учење заједничкој победи или поразу.

У сусрет Ускршњим празницима (04. април 2021.) реализоваћемо радионицу где ће се деца у првом делу упознати са обичајима и начином обележавања Ускрса у нашем крају. У другом делу радионице деца ће украшавати Ускршња јаја а најбоља јаја ће бити награђена.

У току месеца планирамо да одржимо радионицу „Живот на селу и у граду у XIX веку“. У првом делу радионице ћемо са децом погледати први део поставке “Српски Манчестер“ и причати им начину живота с краја XIX века. Деца ће моћи да сазнају у чему се разликовао живот људи на селу и у градској средини. Након тога, деца ће имати прилику да разврстају карте са мотивима предмета из градских кућа и предмета који су користили људи који су живели на село. Потребно је да споје предмете из градских и сеоских кућа које су имале исту намену а потпуно другачији изглед.

Јуна месеца се обележава Светски дан заштите животне средине (5. јун). Како се под заштитом животне средине не подразумева само заштита живота и здравља људи, већ и очување биљне вегетације и животињског света желели би да тим поводом организујемо одлазак у Спомен парк или на некој другој локацији где би организовали садњу садница и тим поводом би кроз интеракцију са децом причали о важности заштите животне средине.

Средином септембра су Дани европске баштине. Циљ ове манифестације је настојање да се скрене пажња на значај и потребу очувања културног и природног наслеђа и потенцијал који наслеђе носи као специфичан ресурс развоја, чијим се одрживим коришћењем и ревитализацијом може допринети општем развоју заједнице. Како је посебно важно упознавање деце и младих са значајем наслеђа, очувања и презентације истог, приредићемо велики број децејег програма. У зависности од теме предвиђене за Дане европске баштине 2021. године коју одређује Министарство културе и информисања би смо организовали нове креативне радионице, представе, концерте, предавања, филмске пројекције и др.

Сваког октобра се у циљу побољшања положаја детета организује Дечеја недеља. Програм активности за време трајања Дечије недеље ће бити прилагођени теми предвиђеној за 2021. годину. У настојању да што боље одговоримо на задату тему организоваћемо креативне и едукативне радионице и вођење кроз поставку музеја наших најмлађих суграђана.

Радионица на тему крсне славе код Срба је наш избор за новембар месец. У сусрет славама би деци приближили причу о слави која представља српски породични празник посвећен једном хришћанском свецу. Поштовање и слављење свеца је нешто што је приоритет готово сваке српске породице. У народу се свом светитељу поклања дубоко поштовање и неписано је правило да се породична слава обележава на најбољи могући начин. Упознали би децу са обичајима везаним за припрему саме славе, како су се позивали гости на славу, како поздрављали приликом дочека, шта све треба припремити (жито, свећа, славски колач). Говорили би о обреду резања славског колача и освећења жита, о томе како се домаћину честита крсна слава. У креативном делу радионице ћемо поделити децу у групе и свака група би правила различите украсе за славски колач а уједно би им и причали о симболичном значењу сваког од њих. На крају овог дела радионице ћемо направити малу изложбу украса за славски колач.

Како је већ почетком децембра Међународни дан особа са инвалидитетом (03. децембар), дан који за циљ има да унапреди и омогући особама са инвалидитетом једнако уживање људских права и равноправно учешће у друштву, Народни музеј у Лесковцу ће организовати чајанку са послужењем у оквиру које би се обишла стална поставка музеја и у договору са неком образовном или културном установом организовали пригодан програм (сарадња са удружењем глувих и наглувих).

У Сталној поставци музеје је тактилна изложба у оквиру које би смо организовали радионицу „Додирни прошлост“ са децом нижих и виших разреда основне школе . Радионица је осмишљена тако да се детету стави повез преко очију, кустоси га доведу до дела где су реплике експоната и док дете додирује предмет кустос му даје опис истог. Након тога се дете враћа до музејске учионице и покушава на основу описа и чула додира да нацрта предмет.

„Коледари - положајници“- почетак године обележавају божићни празници које прате коледари и положајници, радионица предвиђа упознавање деце са овим, помало заборављеним обичајима. У оквиру радионице планирана је израда коледарских маски и мини представа - реконструкција коледарског обичаја.

Март је месец посвећен интернационалном дану жена, месец пролећа и младих, сходно томе планиране су радионице: „Чајанка у музеју“ – радионица која децу учи о правилима понашања у музеју.

У месецу посвећеном шали планиране су следеће радионице: „Ускршње радости у музеју“ – Радионица која ће приближити деци обичаје везане за ускршње празнике.

„Народни лекар“ – радионица у оквиру које ћемо учити о традиционалним лековима које су наши преци користили у лечењима најразличитијих болести.

Дани европске културне баштине - „Лутку имам ја“ – изложба играчака која ће приказати играчке од праисторије до данас.

Дечја недеља у оквиру које културне институције школарцима широко отварају своја врата. Поред планираних радионица у овој недељи планира се и радионица: „Одрастање у прошлости“ која ће деци приближити живот деце у прошлости.

Обележавање зимских породичних слава – скупа верских и традиционалних обичаја карактеристичних само код Срба. Радионица - „Славски обичаји“- радионица у оквиру које учимо о славским обичајима, украшавању погаче, сечењу славског колача, а све то кроз реконструкцију једног славског дана.

Дечји музејон

Дечји музејон функционише као дечји музејски клуб који је смештен у простору Градске куће, издвојеног објекта Народног музеја. У њему се окупљају деца, проводе садржајно своје слободно време и развијају позитиван однос према културној баштини, традицији и уметности. Намењен је деци старијег предшколског и млађег основношколског узраста. Опремљен је савременим техничким помагалима, библиотечким фондом за децу са историјском тематиком, специјално дизајнираним дидактичким и едукативним материјалом.

У дечјем музејону реализоваће се васпитно-образовне активности кроз:

- Индивидуални рад са децом користећи дидактички и едукативни материјал дечјег музејона
- Музејске радионице
- Породичне програме

8. БИБЛИОТЕКА

У оквиру библиотеке Народног музеја планирају се следећи послови:

- Прикупљање, обрада, чување и заштита књижевне заоставштине књижевника, истраживача културног наслеђа и интелектуалаца лесковачког краја
- Припреме и реализација укључивања у систем узајамне каталогизације на COBISS платформи. У наредом периоду радиће се на дигитализацији Инвентарне књиге Библиотеке Народног музеја у Лесковцу и израда помоћне инвентарне књиге као и вођење дневне, месечне и годишње статистике коришћења фондова библиотеке.
- Ревизија библиотечког фонда

У 2021. години планира се продужетак сарадње и успостављење нових контаката са библиотекама у Србији и шире, уз узајамну размену издања; праћење издавачке продукције из области музеологије и публикација које се односе на културну баштину Лесковца, Јабланичког округа и Републике Србије, уз набавку најновијих издања да библиотечки фонд буде увећан за око 400-450 разних публикација. Набавка публикација односиће се углавном на лесковачки крај, а и шире. Све оне биће стручно обрађене (азбучни, предметни регистар) и заведене у књигу инвентара. Такође, биће урађена и компјутерска обрада сваке публикације. С обзиром на стални развој фонда библиотеке, а која већ садржи око 15.000 публикација, заједно са поклонима, већ се указује потреба за новим полицама. Такође, полице су потребне и у депоима.

У току године извршиће се преглед око 1100 публикација због физичке заштите (лепљење, корицење итд.). Обавиће се дезинфекција (две у току године) књижног фонда ради заштите од микробиолошких оштећења. У плану је да 2021. године библиотеку посети око 500 корисника и да се пружи преко 1500 усмених информација.

9. СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА И НАУЧНА ИСТРАЖИВАЊА

У 2021. години Народни музеј ће као сарадничка, а територијално матична институција, радити на истраживачким пројектима у сарадњи са републичким и регионалним и градским институцијама.

У оквиру треће фазе пројекта нове сталне поставке планира се истраживање у архивима и музејима Србије (Војном, Архиву Југославије и Архиву Србије) и институцијама (Народна библиотека Србије, Војни и Историјски музеј, Историјски институт САН-у).

У оквиру пројекта „Облачење и кићење кропз векове у лесковачком крају“ планира се истраживање грађе у архивима и институцијама у земљи у Београду, Новом Саду, Нишу итд.

Стручна усавршавања ће се одвијати кроз учешће у научним скуповима и конференцијама, посете репрезентативним изложбама, контакте са матичним музејима; кроз учешће на семинарима о конзервацији и рестаурацији предмета, радионицама које промовишу нове трендове у музеологији, а које организују Министарство културе Републике Србије, Музејско друштво Србије и Национални комитет ИКОМ-а Србије. У априлу Балканска мрежа музеја организује конференцију MET SEE DO, на којој ће наши стручњаци узети учешће као предавачи.

Упосленици музеја који по систематизацији морају да имају стручни испит биће припремани (менторство) и упућивани у Народни музеј у Београду на полагање стручног испита.

10. НАУЧНИ СКУПОВИ

У 2021. години Народни музеј у Лесковцу организоваће Научни скуп са међународним учешћем „Разлози, искуства и последице слома Југославије 1941. и 1991. године“ посвећеног осамдесетогодишњици од почетка Другог светског рата и краха Краљевине Југославије, као и тридесетогодишњици од слома Савезне Федеративне Републике Југославије. Симпозијум ће бити идеална прилика да научни делатници из земље и иностранства изнесу своје научно утемељено виђење о овим важним датумима који су условили политичке, војне, друштвено-економске и културно-просветне процесе на тлу Балкана, и умногоме дефинисали положај и судбину српског народа како у XX тако и на почетку XXI века. Скуп ће бити организован новембра 2021. године, а средства потребна за његову реализацију Народни музеј ће припремити пројекат којим ће аплицирати на годишњем конкурс Министарства културе и информисања Републике Србије. Радови презентовани на овом скупу биће публиковани у *Лесковачком зборнику* за наредну годину.

11. ОПРЕМА

Тежиште набавке опреме је на опреми за чување музеалија: ормани, витрине, планери и касете за излагање. За 2021. годину планиране су:

- видео камере за Лапидаријум на Тргу музеја.
- опрема за културу (витрине, сталаже идр.)
- опрема за јавну безбедност (ППП апарати и дојавни уређаји)
- административна опрема (електро опрема, ормани...)

12. РАД ОДЕЉЕЊА ЗА ОПШТЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ

а) Правни и административни послови у вези са основном делатношћу музеја:

У функцији остваривања основне делатности Музеја на заштити покретних културних добара обављаће следеће правне послове:

- спровођење правног поступка утврђивања покретних културних добара (претходни поступак, израда и доношење решења),
- подношење предлога кривичних и прекршајних санкција код деликта у вези са културним добрима, комерцијалног коришћења и поступка у вези несталих и оштећених културних добара.
- Облигационо правни послови у вези са прибављањем и коришћењем културних добара (донација, легати, уступање на коришћење).
- Заступање Музеја пред судовима и другим органима у вези са културним добрима (странке, тужбе, жалбе, поднесци итд).
- Послови осигурања збирки, гостујућих изложби.

-Израда општих правних аката којима се регулише чување и коришћење културних добара.

б) Општи правни послови:

Народни музеј, као правно лице, носилац је низа права и обавеза увези са којима је потребно обавити текуће послове:

- Заступање Музеја пред судовима и другим органима у свим парницама, радно правним, ван парничним, управним, прекршајним и поступцима за привредне преступе, по овлашћењу директора.

- Статусни и имовинско-правни послови Музеја.

-Облигационо-правни послови (уговори - ауторски, издавачки, штампарски, о одржавању објекта, закупу, осигурању итд.).

-Као текући послови, редовно ће се израђивати појединачни правни акти, пружати правна помоћ рачуноводству, директору и радницима, а у оквиру делатности Музеја,

- Послови осигарања имовине и радника Музеја.

-Текући послови захтевају праћење нормативе у свим областима везаним за пословање Музеја.

в) Административни и други послови

- Секретар ће помагати директору у координирању рада других одељења Музеја, а шефовима у обављању њихових послова.

- Организоваће и контролисати рад техничких слижби Музеја,

-Обављаће кадровско-административне послове, водити кадровску евиденцију, персонална досијеа, упитнике, промену података, документацију код пријема у радни однос и престанка рада, статистичке упитнике, здравствене и друге личне документације.

- Послове пријема поште, деловодног протокола, вођење архиве Музеја, послови у вези са радом органа управљања.

- Израда појединачних и општих аката Музеја, планова, програма и извештаја о раду.

- Организовање слања позивница и других материјала увези са манифестацијама Музеја.

- Вршење преписке са правним и физичким лицима у оквиру свог делокруга рада.

г) Послови безбедности и здравља на раду и противпожарну заштиту

У зависности од финансијских средстава планиран је: Набавка личних заштитних опрема и средстава за дезинфекцију. Замена и изолација каблова за напајање електричном енергијом, уградња разводног ормара на локалитету Царичин град. Постављање заштитне ограде на степеништу у галерији на другом спрату Народног музеја. Редовно сервисирање противпожарних апарата, замена дотрајалих гумених црева на ПП апаратима. Редовно сервисирање противпожарне централе и јављача пожара. Уградња противпаничне расвете на трећем спрату објекта Народног музеја. Инсталација јављача пожара у Градској галерији.

- **Израда Акта о процени ризика у заштити лица, имовине и пословања** (вредност 300.000 динара)

13. РАЧУНОВОДСТВО МУЗЕЈА

Послови у рачуноводству обављаће се у складу са Законом о финансијском пословању. Законом о рачуноводству и другим прописима који уређују финансијско пословање Музеја.

Обављаће се редовни послови који обухватају: израду финансијског плана и ребаланса, анализу резултата рада и пословање Музеја, периодичне обрачуне и завршни рачун, послови контрирања и израде налога за књижење, контрола благајне, вођење књиге благајне, обрачуна ауторских хонорара и хонорара за интелектуалне услуге, израда образаца и испостављање фактура и статистичких извештаја, Обрачун и исплата зарада запослених у Музеју и друга примања по основу рада, организовање и спровођење редовних пописа основних средстава и ситног инвентара.

- Послови јавних набавки.

14. НЕКИ АКТУЕЛНИ ПРОБЛЕМИ МУЗЕЈА

Да би Музеј могао боље да функционише, мора да у 2021. години разреши одређене проблеме који су подударни са проблемима свих музеја у Србији, а односе се на:

- Проблеми санација самих музејских зграда,
- Проблеми неодговарајућих услова чувања, транспорта и излагања уметничко историјских предмета,
- Проблеми прикупљања, обраде и документовања културних добара
- Проблеми прилагођавања делатности и активности садашњим токовима развоја музеологије,
- Проблеми спровођења ефикасних и одговарајућих конзерваторских третмана
- Проблеми непостојања стратешких планова разраде система превентивне заштите
- Проблеми у недостајању кадрова из музеологије, за информатичке послове и ИТ стручњака

На крају, обавеза Градске управе за друштвене делатности да, у складу са законом, обезбеди буџет Народног музеја у оквиру буџета Града Лесковца, како бисмо реализовали све активности које спроводи Музеј, у складу са Програмом рада који усваја Скупштина Града Лесковца.

Директор
Народног музеја Лесковац

Мира Ниношевић